

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-79
Karar Sayısı : 14-47/864-394
Karar Tarihi : 03.12.2014

(Menfi Tespit)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Dr. Ali Fuat KOÇ, Kasım ŞENGÜL, Abdurrahman TEPELİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: Lastik Sanayicileri ve İthalatçıları Derneği
Temsilcileri: Sinem UĞUR ve Bahadır BALKI
Çamlıca Köşkü Francalacı Sok. No:28 Arnavutköy 34345
Beşiktaş/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Lastik Sanayicileri ve İthalatçıları Derneğinin yürüteceği pazar araştırması neticesinde elde edilecek sonuçların kamu ile paylaşılması uygulamasına menfi tespit belgesi verilmesi veya bireysel muafiyet tanınması talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 15.10.2014 tarihinde giren ve eksikleri 23.10.2014 tarihinde tamamlanan başvuru üzerine düzenlenen 26.11.2014 tarih ve 2014-4-79/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; bildiri yapılan uygulamaya menfi tespit belgesi verilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

(3) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarları "binek otomobil, hafif/orta ticari araç, ağır ticari araç ve tarım makineleri ve endüstriyel/iş makineleri lastiği üretimi ve dağıtım pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Değerlendirme

G.2.1. Bildirime Konu Anlaşma

(1) Başvuru konusu anlaşma, Lastik Sanayicileri ve İthalatçıları Derneği (LASİD) üyelerinden¹ toplanacak bilgileri, konsolide ve istatistiki olarak kamu ile paylaşmasını konu almaktadır. LASİD, söz konusu çalışmanın yürütülmesi için bağımsız bir araştırma kuruluşu ile bir sözleşme imzalamayı planlamaktadır. Sözleşme uyarınca;

- Araştırma şirketinin, araştırmaya katılan üye teşebbüslerden geriye dönük olarak son 10 yıla ilişkin verileri toplaması ve değerlendirme raporu hazırlaması,

- Sonraki dönemlerde, araştırma şirketinin, önceki iki ayın verilerini üçüncü ayda toplaması ve dördüncü ayda iki aylık dönemi kapsayan verilerin (ay bazında) LASİD'in internet sitesinden raporlanması,

¹ Bildirimde, araştırmanın sadece LASİD'e üye firmalarla sınırlı olmadığı, üyesi bulunmayan veya yeni üye olan şirketlerin de prosedüre uygun şekilde ve gönüllülük esası çerçevesinde araştırmaya dahil olabilecekleri belirtilmiştir.

14-47/864-394

planlanmaktadır.

- (2) Araştırma şirketinin gerçekleştireceği tüm sayısal raporlamalar, aylık ve kümülatif bazda olacak ve bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslama yapılacaktır.
- (3) Bildirimde, araştırma şirketinin üye teşebbüslerden lastik endüstrisine ilişkin verileri, oluşturulan soru formları aracılığıyla toplayacağı belirtilerek; toplanan bilgilerin, bağımsız araştırma şirketi tarafından derlenmesi ile üç ana başlıkta raporlama yapılacağı ifade edilmiştir. Bu üç ana başlık ise şu şekildedir: Genel bilgiler, Türkiye pazarı özelinde bilgiler ve Dünya çapında lastik sanayisine ilişkin bilgiler.
- (4) Söz konusu ana başlıkların alt kırılımlarının ise şu şekilde olacağı ifade edilmiştir:

1. Genel bilgiler:

- Endüstri hakkındaki genel bilgiler (üretim yeri, üretime başlama yılı, lisanslar, sermaye, yabancı sermaye, üretim tesislerine ilişkin kapalı alan-toplam alan),
- 2014 yılı Türkiye üretim kapasitesi,
- Geriye doğru 10 yıllık Türkiye üretim miktarı bilgileri,
- Geriye doğru 10 yıllık Türkiye kapasite kullanım bilgileri,
- Geriye doğru 10 yıllık ihracat bilgileri,
- İstihdam rakamları (mavi-beyaz yaka, idareci, mühendis, idari mühendis, akademik personel).

2. Türkiye üretim ve satış rakamları (toplanan veriler binek, hafif/orta sınıf ticari, ağır ticari, tarım, endüstriyel/iş araçları grupları için ayrı ayrı düzenlenecektir):

- Türkiye lastik üretim miktarı,
- Türkiye satış rakamları (yurt içi (yenileme kanalı) satışlar, OE satışları),
- İthalat rakamları,
- İhracat rakamları (AB, Amerika (NAFTA), Asya, Afrika olmak üzere).

3. Dünya lastik sanayii hakkında bilgiler:

- Üreticiler (yurt dışındaki üreticiler/markalar ve hangi ülkelerde üretim gerçekleştiği),
- Markalar (kimin hangi markayı ürettiği hakkında bilgi),
- Dünya pazarında 10 yıllık üretim ve satış rakamları (AB, Amerika (NAFTA), Asya, Afrika).

- (5) Bildirim Formunda, LASİD'e lastik sanayicileri ve ithalatçılarının üye olduğu ve LASİD üyesi firmaların Türkiye'de, lastik endüstrisinde faaliyet gösteren başlıca teşebbüsler konumunda bulunduğu belirtilmiş ve yapılan çalışma ile endüstrinin genel durumunun ve gelişiminin ölçülmesi ve bu ölçümlerin kamuya, müşterilerle, tedarikçilerle ve tüketicilerle paylaşılmasının amaçlandığı ifade edilmiştir.

- (6) Ayrıca yapılan bildirimde LASİD'in, yapmayı planladığı anlaşma ile lastik sektörüne ilişkin olarak;

- Pazarın bütününe ilişkin kamuoyuna ve endüstri temsilcilerine güvenilir bilgi sağlamayı,
- Pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin düzenli ve güvenilir istatistiki bilgiye erişmelerini mümkün kılmayı,
- Pazarın yapısı ve gelişimi hakkında pazardaki teşebbüsleri bilgilendirmeyi,
- Teşebbüslerin pazarda kendilerini daha doğru konumlandırmalarına yardımcı olmayı

amaçladığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda yapılacak araştırma ile LASİD üyesi teşebbüslerin yukarıda belirtilen bilgileri bağımsız bir araştırma şirketi ile paylaşması, bu araştırma şirketinin de söz konusu bilgileri toplulaştırarak raporlaması ve LASİD'in internet sitesinde

14-47/864-394

yayınlanması söz konusu olacaktır.

G.2.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (4) Bildirimde yer alan açıklamalar çerçevesinde, LASİD tarafından paylaşılacak verilerin rekabet hukuku açısından önem arz eden başlıca özellikleri şu şekilde özetlenebilir:
- Veriler sektör dışından bağımsız bir araştırma şirketi tarafından toplanacak ve LASİD tarafından kendi sitesinde raporlanarak yayınlanacaktır. Bağımsız bir kuruluşun araştırmayı gerçekleştirmesi ve imzalanan gizlilik sözleşmeleri uyarınca, çalışmaya katılan teşebbüslerin birbirlerinin verileri hakkında bilgi sahibi olmamasının sağlanması planlanmaktadır.
 - Bildirim konusu bilgi paylaşımı gelecek ve güncel döneme ilişkin veri içermeyecek ve konsolide bir şekilde sektör toplamını gösterecektir. Dolayısıyla geçmişe dönük olarak dahi rakipler özelinde herhangi bir bilgi paylaşılmayacaktır. Aynı zamanda araştırma şirketi tarafından katılımcı teşebbüslerden kendilerine özel geleceğe dönük bireysel bilgiler talep edilmeyecektir.
 - Veri paylaşımı aynı hizmet piyasasında faaliyet yürüten rakiplere ve kamuya açık bir şekilde yapılacaktır.
 - Uygulama dernek üyesi olmayan teşebbüslerin katılımına da açıktır.
- (5) Söz konusu araştırma ile LASİD'e üye teşebbüslerin geçmiş 10 yıla ilişkin olarak üretim miktarları, kapasite kullanımları, ihracat ve ithalat miktarları gibi bilgilerin paylaşılması ve LASİD'in internet sitesinde yayınlanması söz konusu olmaktadır. Ayrıca sonraki dönemlere ilişkin olarak da yine bu bilgiler iki aylık dönemler itibarıyla üçüncü ayda toplanarak dördüncü ayda kamu ile paylaşılacaktır. Örneğin Ocak ve Şubat aylarına ilişkin bilgiler Mart ayında üyelere toplanacak ve Ocak ve Şubat ayrı ayrı olmak üzere Nisan ayında yayımlanacaktır. Bildirimde, 2014'ten önceki yıllara ilişkin bilgilerin yıllık bazda raporlanacağı, 2014 yılından itibaren raporların aylık bazda hazırlanacağı, araştırma şirketinin gerçekleştireceği tüm sayısal raporlamaların, aylık ve kümülatif bazda olacağı ve bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslama yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca toplanacak bilgilerin, kamuya açık olacak şekilde LASİD üyeleri dışında, tüm teşebbüslerin, kamu kurum ve kuruluşlarının, basın ve tüketicilerin de yararlanabileceği şekilde sunulacağı belirtilmiştir.
- (6) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar... hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır. LASİD üyesi teşebbüslerin lastik sektöründe birbirlerinin rakipleri oldukları düşünüldüğünde, inceleme konusu araştırmanın koordinasyon doğurucu olup olmadığı önem arz etmektedir. Zira anlaşma uyarınca paylaşılacak olan bilgilerin rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti engellemesi muhtemeldir.
- (7) Esasen, rekabete duyarlı bilgiler teşebbüslerin aralarındaki rekabeti ortadan kaldırarak piyasada istenmeyen sonuçlar doğurabilmektedir. Bu bilgiler özellikle fiyat, maliyet, satış stratejisi, stok bilgisi gibi bilgilerdir. Bildirim konusu anlaşma ise bilgi değişimi yönünden sınırlı bir değişimi öngördüğü ve yukarıda yer alan ve rekabetin engellenmesi hususunda yüksek riske sahip bilgilerin değişiminin olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, piyasada rakip teşebbüsler arasında koordinasyon doğurucu bir etkinin ortaya çıkmayacağı görülmektedir. Ayrıca araştırma şirketine sunulacak bilgilerin il, coğrafi bölge ve son kullanıcı/alıcı grupları arasında sınıflama içerecek şekilde olmadığı da dikkate alındığında, yine bilgi değişiminin koordinasyona yol açmayacağı anlaşılmaktadır.
- (8) Diğer taraftan, LASİD üyesi teşebbüslerin araştırma şirketine sunacakları bilgileri, LASİD'in

14-47/864-394

veya LASİD üyesi teşebbüslerin öğrenmesi hususu da rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti engelleyici bir risk barındırmaktadır. Ancak yapılan bildirimde hem araştırma şirketi ile LASİD arasında hem de araştırma şirketi ile araştırmaya katılacak firmalar arasında gizlilik sözleşmeleri imzalanmasının planlandığı belirtilmiştir. Bu durumda yapılan anlaşma çerçevesinde araştırma şirketine sunulacak verilerin rakip teşebbüslerin eline geçme riski büyük oranda azalacaktır. Ayrıca yapılacak raporlama, endüstrinin genel resmini çıkararak, toplulaştırılmış, ortalama ve geçmişe dönük bilgilerden oluşacaktır.

- (9) Tüm bu değerlendirmeler çerçevesinde; paylaşılan bilgilerin büyük ölçüde kamuya açık nitelikte bilgilerden oluşması, bilgilerin bağımsız üçüncü bir kuruluş tarafından toplanacağına taahhüt edilmesi ve üçüncü kuruluş ile teşebbüsler arasında gizlilik sözleşmeleri imzalanacak olması, bilgilerin toplanarak derlenmesi neticesinde oluşturulacak istatistikî verilerin hiçbir teşebbüsün bireysel fiyat, maliyet veya karlılık gibi bilgilerini ifşa etmeyecek nitelikte olması ve nihayetinde, elde edilen istatistikî verilerin kamuya açık bir şekilde paylaşılacak olması hususları dikkate alındığında, LASİD tarafından bağımsız bir araştırma şirketi vasıtasıyla yürütülecek, bildirim konu uygulama kapsamında gerçekleştirilecek olan bilgi değişiminin, ilgili pazarlarda rekabetçi endişelere yol açmayacağı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı amacının veya etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (10) Diğer yandan bildirim konu uygulama, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesine de aykırı değildir.
- (11) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde menfi tespit talebine konu LASİD tarafından yürütülecek pazar araştırması uygulamasının rakip şirketler arasında rekabete duyarlı bilgi alışverişini içermediği, dolayısıyla rekabetçi endişeler doğurmayacağı ve bu kapsamda söz konusu uygulamaya Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinde sakınca olmadığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Lastik Sanayicileri ve İthalatçıları Derneği'nin bağımsız bir araştırma şirketi aracılığıyla yürüteceği pazar araştırması uygulamasına 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.